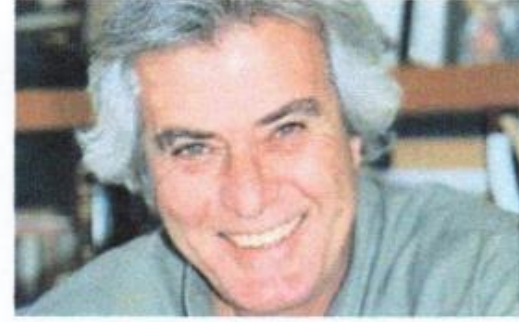

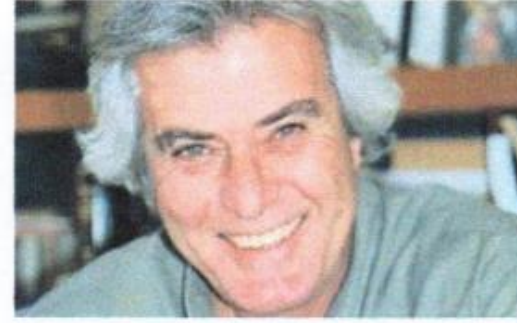
Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul

Ahi Evran Üniversitesi Kütüphanesi ile Gaziantep Üniversitesi Kütüphanesi Bilgi Kaynaklarının Sınıflama Açısından Karşılaştırılması

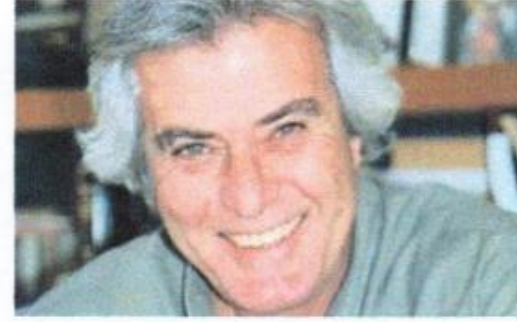
Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul

Bu çalışmada, ülkemizde üniversite kütüphanelerinde kullanılan kütüphane sınıflama sistemlerinden birisi seçilerek, iki ayrı üniversite kütüphanesinin bilgi kaynağına sınıflama ve konu başlığı verme tutarlıkları, otorite olarak seçilen bir diğer üniversite kütüphanesinin bilgileri ışığında değerlendirilmiştir.

Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul

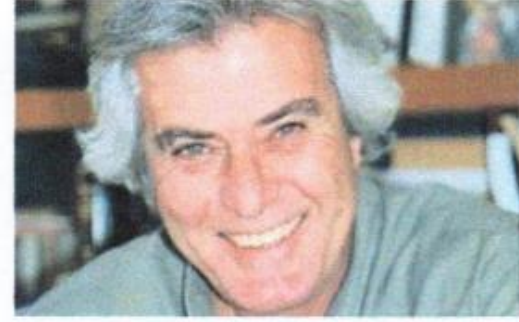

Değerlendirme kapsamında Ahi Evran Üniversitesi Kütüphanesi ile Gaziantep Üniversitesi Kütüphanesi belirlenmiştir.

Bu iki kurumun seçiminde **koleksiyon, personel ve kütüphane sınıflama sistemlerinin** aynı olması belirleyici olmuştur. Kütüphane sınıflama sistemi olarak Kongre Kütüphanesi Sınıflama Sistemi (LC) seçilmiştir.

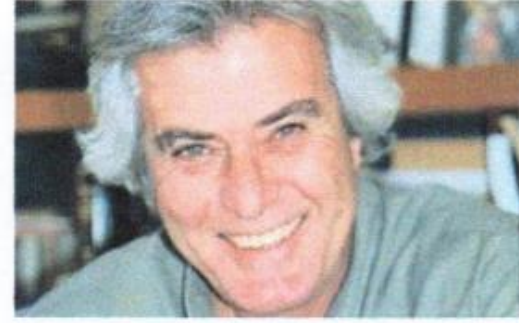
Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul

Otorite olarak seçilen üniversite kütüphanesi Bilkent Üniversitesi ile Gazi Üniversitesi olarak belirlenmiştir. Bu belirlemede, kurumların gerek tarihi açıdan yıllardır **Kongre Kütüphanesi Sınıflama Sistemini kullanıyor olmaları, kütüphane bünyesinde alanında yetkin kütüphaneciler barındırıyor olmaları, bilgi kaynağı açısından zengin bir dermeye sahip olmaları** etkin olmuştur.

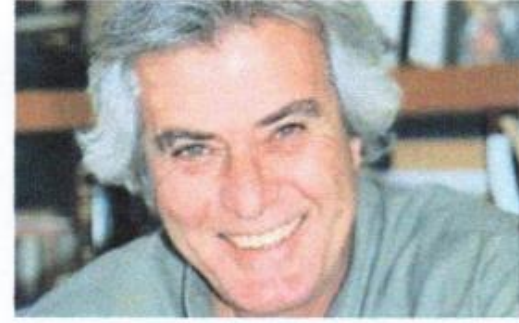
Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul

Çalışmada aynı sınıflama sistemini kullanan (Kongre Kütüphanesi Sınıflama sistemi) iki farklı üniversite kütüphanesinin katalogundan seçilen aynı **100 bilgi kaynağının sınıflama numarası ve konu başlığı** verilmesi açısından tutarlılıkları değerlendirilmiştir.

**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

Sınıflama

Her bilim dalında; eğitim, tıp, biyoloji, jeoloji, sosyoloji, psikoloji vb. diğer bilimlerde olduğu kütüphaneciliğe özgü bir sınıflama tanımı ve yöntemi vardır. Nasıl ki Taksonomi canlıları bitkiler, hayvanlar, bakteriler vd. şeklinde sınıflandırıyor ve düzenli bir sistem oluşturmayı hedefliyorsa, kütüphanecilik de bilgi kaynaklarının düzenli bir sistem içerisinde bulunması için sınıflandırmaya gereksinim duymaktadır.

Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul

Sınıflama

Bilgi kaynaklarının sınıflandırılması aşamasında öncelikle koleksiyonun (dermenin) mevcut durumu göz önünde bulundurulmakta, uygun sınıflama sistemi seçilmekte ve bilgi kaynakları konularına göre sınıflandırma şemaları yardımıyla sınıflandırılmaktadır.

Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul

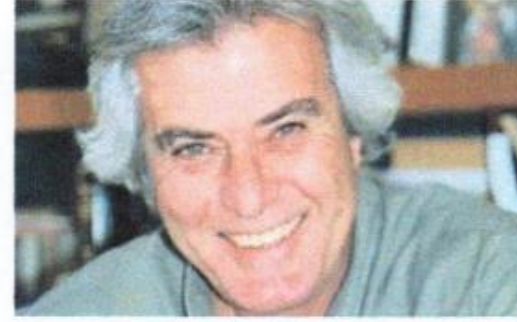

Bir eserin sınıflaması iki kısımdan oluşur:

**birincisi konu başlığının seçimi, ikincisi ise sınıflama
numarasının verilmesidir.**

**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

Konu başlığının verilmesi eserin içeriğinin tanımlanması ile ilgilidir. Konu başlıkları ile aynı konudaki eserlerin fişlerinin bir araya getirilmesi sağlanarak araştırmacıların belli bir alandaki yazar veya esere ulaşımını kolaylaştırılır.

Konu başlığı eserin içeriğini belirleyen bir ad, bir kelime veya cümle de olabilir

**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

Sınıflama Sistemleri

Dewey Onlu Sınıflama Sistemi

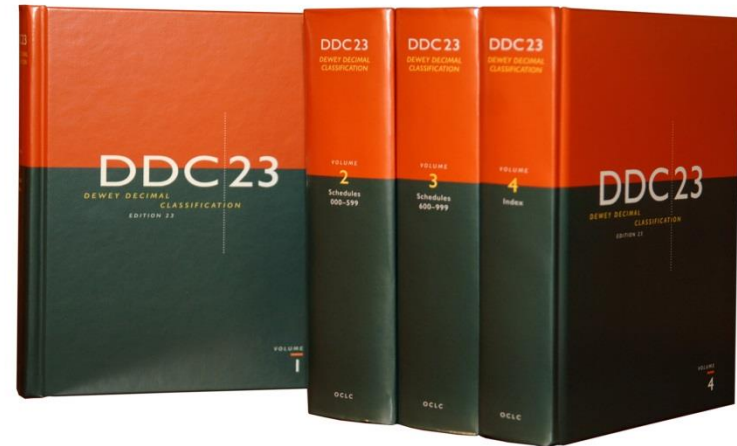
Bu sistem 1876 yılında Amherst Koleji'nde öğrenci olan Melvil Dewey tarafından, kolejin kütüphanesini düzenlemek için geliştirilmiş ve sonradan bütün dünyada yaygınlaşmıştır.

Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul

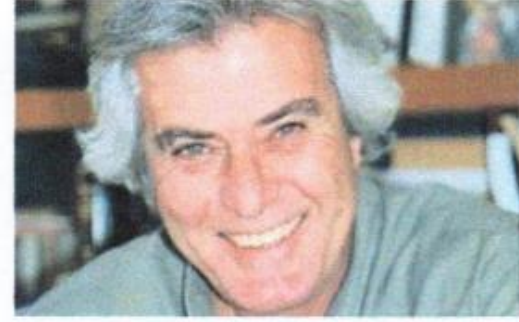

Dewey Onlu Sınıflama Sistemi, ilk ortaya çıkışından itibaren, geçmiş zamanlardan bu yana, dünyada var olan bütün bilgi alanlarını 10 ana bölüme ayırmış, bu alanlardan her birini üç basamaklı sayılarla göstermiştir..

**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

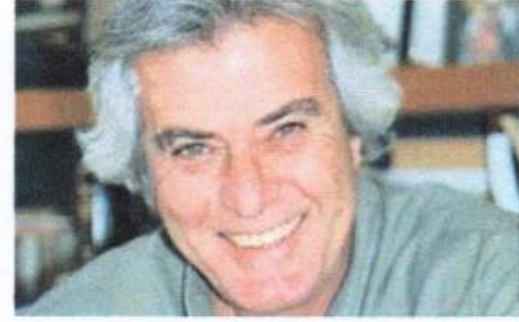

Dewey Onlu Sınıflama Sistemi

000	Genel konulu eserler (ansiklopedi, kütüphanecilik vb.)
100	Felsefe ve psikoloji
200	Din
300	Sosyal bilimler
400	Dil bilimi
500	Kuramsal bilimler (matematik, fizik, kimya vb.)
600	Uygulamalı bilimler (tıp, mühendislik vb.)
700	Güzel sanatlar, spor ve eğlence
800	Edebiyat
900	Tarih, coğrafya, arkeoloji

**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

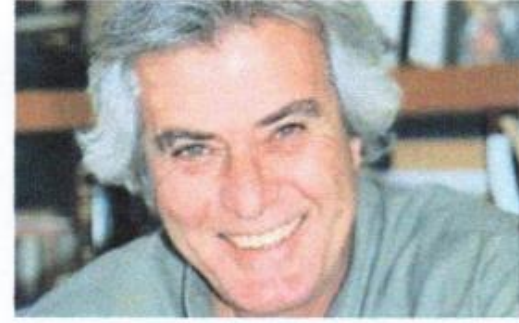

Kongre Kütüphanesi Sınıflama Sistemi

Amerika Birleşik Devletleri'nin milli kütüphanesi görevini üstlenmiş bulunan Amerikan Parlamentosu'nun (Kongre) kütüphanesini düzenlemek için oluşturulmuş bir sistemdir.

Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul

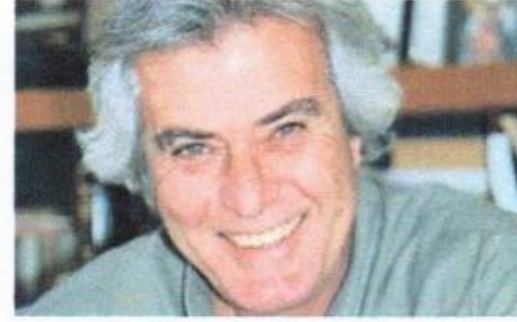

Kongre Kütüphanesi Sınıflama Sistemi

Kongre Kütüphanesi Sınıflama Sisteminde, harfler ve rakamlar bir arada kullanılmakta, konu alanları alfabenin büyük harfleri ile gösterilmektedir. Her harf bir ana konuyu karşılar; iki harf de alt konuları verir. Konuların ayrıntılarını belirtmek için ana harfe başka harfler ve sayılar ekler. Her konu alanı kendi içinde bir bütün olarak ele alınmakta, bir konu karşılığı verilen numara 2 harf ve 4 haneli rakamı geçmez.

**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

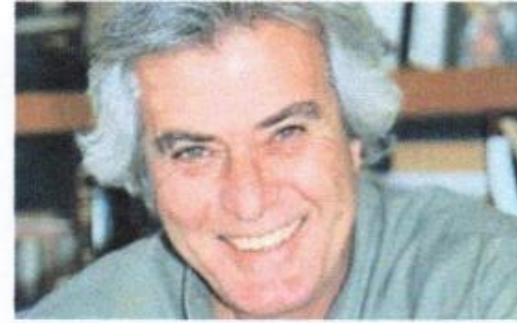
Kongre Kütüphanesi Sınıflama Sistemi

Sınıflama genel eserler ile başlar, bunu beşeri ve sosyal bilimler (B- P) izler. Fen ve teknoloji (Q- V) ile devam eder ve bibliyografya ve kütüphanecilikle (Z) biter. I,O,X ve Y harfleri kullanılmamıştır.

NÄZİM HİKMET KÜLTÜR ve SANAT VAKFI

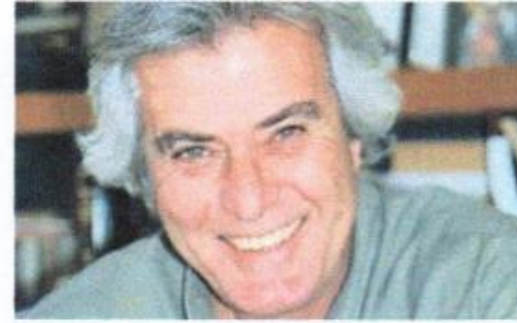
Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul

A	Genel konulu eserler
B- BI	Felsefe
BL-BX	Din
C	Tarihe yardımcı bilgiler
D	Tarih
E-F	Amerika dili
G	Coğrafya, antropoloji, folklor
H	Sosyal bilimler
J	Siyasal bilimler
K	Hukuk
KD	İngiltere ve İrlanda hukuku
KF	Amerika Birleşik Devletleri hukuku

**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

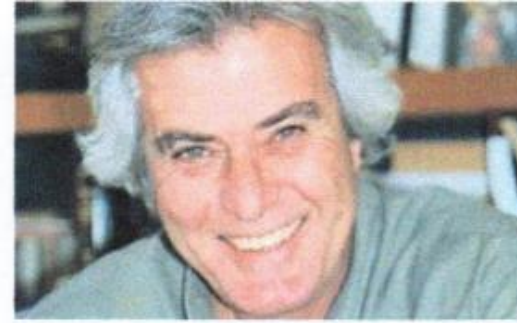

L	Eğitim
M	Müzik
N	Güzel sanatlar
P-PA	Dil bilimi
PB-PH	Modern Avrupa dilleri
PG	Slav dilleri
PJ-PM	Doğu dilleri ve edebiyatları (Türk Dili ve edebiyatı burada)
PN-PZ	Genel edebiyat, İngiliz ve Amerikan edebiyatı
PQ	Fransız, İtalyan, İspanyol ve Portekiz edebiyatı
PT	Germen, Alman ve İskandinav edebiyatları

NÄZİM HİKMET KÜLTÜR ve SANAT VAKFI

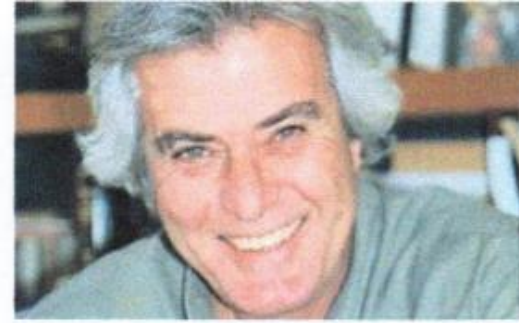
**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

Q	Bilim
R	Tıp
S	Tarım
T	Teknoloji
U	Askerlik
V	Denizcilik
Z	Bibliyografya ve kütüphanecilik

**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

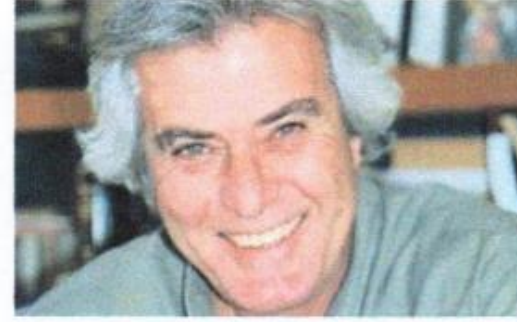

Geniş alanların alt dallara ayrılmalarında yeni harfler eklenerek alt alanlarda sınıflama içine dahil edilmektedir. Örneğin;

H	Sosyal bilimler
HA	İstatistik
HB	Ekonomi kuramları
HC	Ekonomi tarihi
HE	Ulaştırma
HF	Ticaret, gümrük
HG	Maliye
HM	Genel ve kuramsal sosyoloji

**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

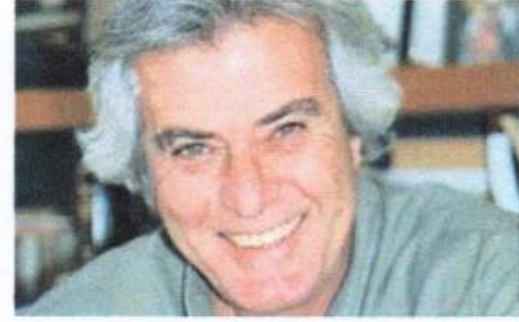

Ahi Evran Üniversitesi Kütüphanesi ile Gaziantep Üniversitesi Kütüphanesinin Sınıflama Numarası ve Konu Başlığı Açısından Değerlendirilmesi

Seçilen eserler genel konulu, felsefe, psikoloji, din, tarihe yardımcı bilimler, tarih, Amerikan tarihi, Bölgesel Amerikan Tarihi, coğrafya, turizm, atlaslar, haritalar, sosyal bilimler, siyasal bilimler, hukuk, eğitim, müzik, sanat, dil ve edebiyat, tarım, ormancılık, balıkçılık, av sporları, bilim, tıp bilimleri, teknoloji, mühendislik, askeri bilimler, bibliyografya ve kütüphanecilik olmak üzere her alanı kapsayacak şekilde belirlenmiştir.

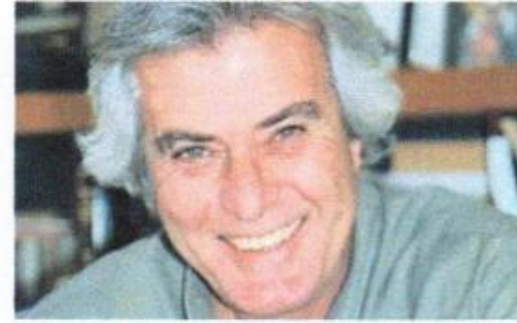
Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul

Her iki üniversite kütüphanesinden ortak seçilen 100 bilgi kaynağına **yanlış, doğru ve alternatif** (kütüphanenin bilgi kaynağını kendi dermesine ve kullanıcı profiline göre değerlendirerek sınıflama numarası vermesi) **sınıflama numarası** verme oranları belirlenmiştir;

Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul

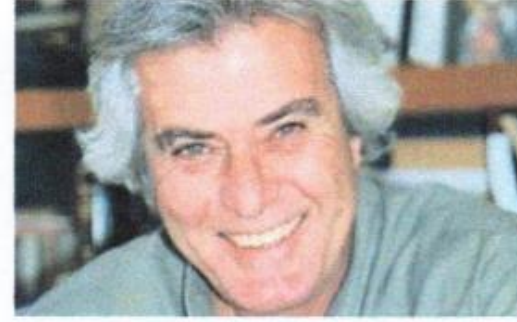

	Ahi Evran Üniversitesi		Gaziantep Üniversitesi		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Yanlış Sınıflama	16	0,16	9	0,9	25	0,13
Doğru Sınıflama	73	0,73	85	0,85	158	0,79
Alternatif Sınıflama	11	0,11	6	0,6	17	0,08
Toplam	100	100,0	100	100,0	200	100,0

NÄZİM HİKMET KÜLTÜR ve SANAT VAKFI

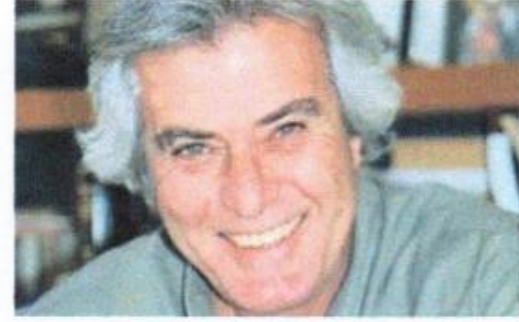
Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul

Değerlendirme ve Sonuç

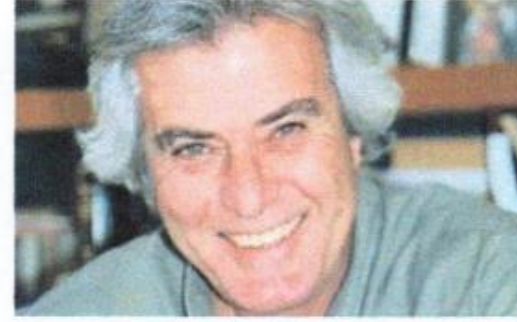
**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

1. Otorite olarak belirlenen üniversite kütüphanelerinin her bilgi kaynağı için, hem İngilizce hem de Türkçe konu başlığı verdiği saptanmıştır. Kütüphane kullanıcı profili göz önünde bulundurularak gerçekleştirilen bu uygulamanın bilgi ile kullanıcısı arasındaki etkileşimi artırdığı düşünülürse kullanıcı dostu ve yaratıcı bir etkinlik olduğu rahatlıkla söylenebilir. Konu başlığının sadece İngilizce veriliyor olması her kullanıcıya hitap etmediği gibi, kütüphanecinin de yeterli seviyede İngilizce bilmesini zorunlu hale getirmektedir. Taramalarda kolaylık, bilgi kaynağı ile kullanıcısı arasında engelleri ortadan tam anlamıyla kaldırabilmek için konu başlığı belirlenmesinde her iki dili de kullanmak faydalı olacaktır. Özellikle yabancı dille yazılmış bilgi kaynaklarında özellikle bu duruma dikkat etmek dermeye erişim de sıkıntıları ortadan kaldıracaktır.

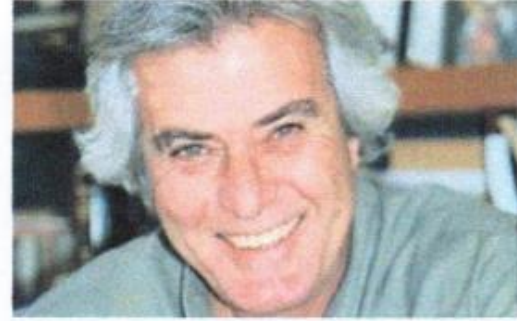
**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

2. Kurumların konu başlığı verirken bilgi kaynağının içeriği hakkında ayrıntıya girmediğini söylemek mümkündür. Konu başlığının kullanıcı ile bilgi kaynağı arasında köprü kurduğu düşünülürse, her iki üniversite kütüphanesinin de konu başlığı verme yeterliliğe sahip olmadığı görülmektedir. Herhangi bir metin içeriğini kullanıcısı ile buluşturma da özel konulara değin inen kütüphane kataloglarının daha yoğun kullanılacağı, daha iyi hizmet üreteceği aşikardır. Ayrıntılı konu başlığı belirleme kütüphaneciliğin temel hizmet felsefesiyle bütünlük oluşturmaktadır.

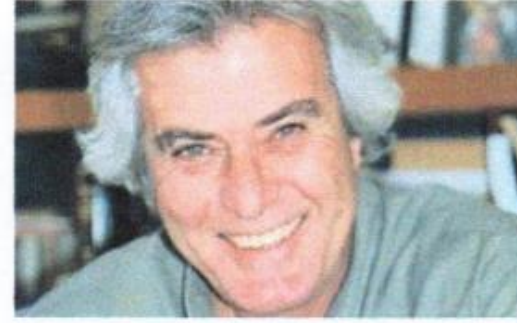
**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

3. Bir başka dikkat çekici nokta, konu başlıkları arasına konulan kesme işaretlerinin her iki kurumda da farklı olmasıdır. Herhangi bir standarda gidilmediği, zaman zaman tek çizgi (-), çift çizgi (--), boşluk çift çizgi boşluk (--), alt çizgi (_) ve virgül (,) gibi kullanımlarla görülmektedir. Konu başlıkları arasına konulan işaretlerin standart hale getirilmesi, ulusal toplu katalog üzerinde de aynı durumun paylaşılması kütüphanecilere kolaylık sağlayacaktır.

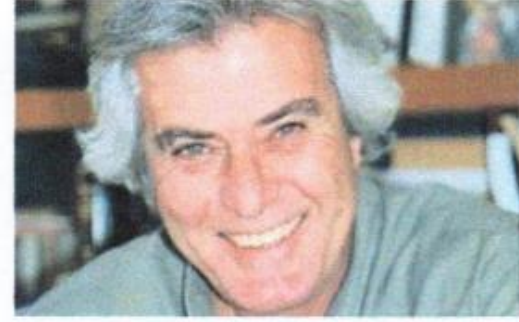
**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

4. Kütüphanecilerin üzerindeki iş yükünün fazla olması, kitap girişlerini ve sınıflamayı konu uzmanı olmayan personellerin yapması gibi nedenlerin de sınıflama numarası ve konu başlığı verirken yanlış terimler, yanlış uygulamalar yapmasına neden olmaktadır. Yazım yanlışlarının, dikkatsizlikten, terimlere hakim olamamaktan, kütüphanecilerin üzerindeki iş yükünün fazlalığından vb. diğer sorunlardan kaynaklı olduğu düşünülebilir. Bilgi kaynağını kataloglama, sınıflama gibi teknik işlemleri konu uzmanı olan, mesleki eğitim almış personellerin yapıyor olması yapılan işin kalitesini artıracaktır. Emek- değer teorisi bağlamından hareketle günlük kayıt sayısının niceliksel olarak değil niteliksel olarak değerlendirilmesi kütüphanecilik mesleği için olumlu örnek teşkil edecektir.

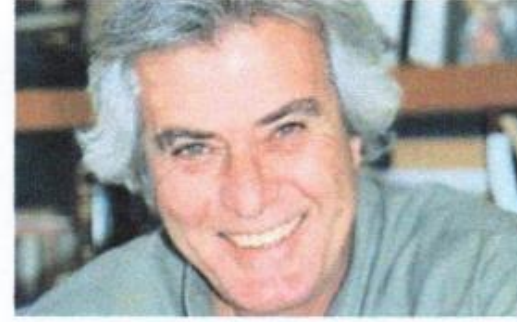
**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

5. Eserlere konu başlığı verilirken büyük küçük harf uyumuna da dikkat edilmediği görülmektedir. Ahi Evran Üniversitesi Kütüphanesi bazı eser adlarını ve konu başlıklarını sadece büyük harflerle kayıt altına almıştır. Bu durumun da katalog üzerinde uyumsuzluğa ve düzensizliğe sebep olduğunu söylemek mümkündür. Konu başlığı verilirken ve eser adı girilirken büyük harf kullanımını Türkçe yazım kuralları çerçevesinde uygulanmalıdır. Her eserde aynı üslup ve yöntemin uygulanması düzen açısından önemlidir.

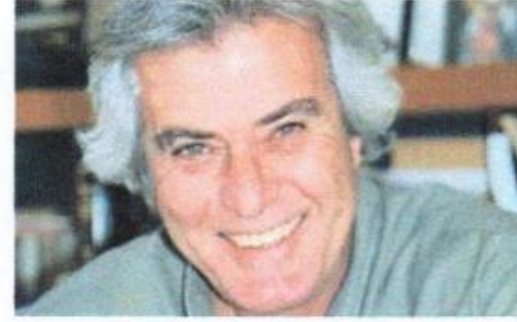
**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

6. Bir başka dikkat çekici nokta ulusal toplu katalog üzerindeki yanlışların kopya kataloglama yapılarak çoğaltılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Mevcut ülke şartları içerisinde özgün kayıt giren kütüphane sayısı oldukça azdır. Birçok kayıt üzerinde yapılan eser adı ve diğer alanlardaki yanlışların kopya kataloglama vasıtası ile çoğaldığı bilinmektedir. Bu durumun önüne geçebilmek için uzmanlardan oluşan bir ekibin yürüteceği proje ile belirli standartlara uygun olmayan kayıtların Ulusal Toplu Katalog'dan çıkarılması yöntemi getirilebilir. Sürekli bir ekip çalışması ile her üniversite ve halk kütüphanesinden seçilecek kütüphaneciler ve konu uzmanı akademisyenlerin katılımıyla yanlış olan uygulamalar tespit edilerek, belirli standartlara gidilerek yanlış sınıflamanın önüne geçmek mümkün olacaktır.

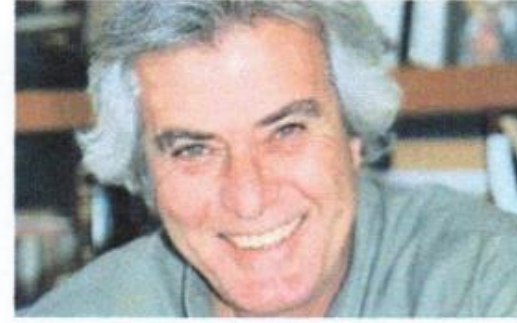
**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

7. Bununla birlikte, Unutulmamalıdır ki sınıflamanın en önemli kurallarından birisine göre; Kütüphaneci kütüphanesindeki dermenin yapısını bilmek, okuyucusunun (kullanıcısının) ihtiyaçlarını göz önüne almak zorundadır. Genel olarak düşünürsek bu prensip sınıflamanın genel kuralıdır. Buradan hareketle, bazı bilgi kaynaklarını iki ayrı sınıflama numarası ile iki ayrı yerde bulunması sağlanabilir. Araştırmamız kapsamında değerlendirilen kurumların bu mantıkla hareketle farklı sınıflama numarası vermesinin kendi kullanıcı profiline, dermesine uygun sınıflama numarası seçimine ve kopya kataloglama yaparken farklı kurumları baz aldıklarına işaret etmektedir.

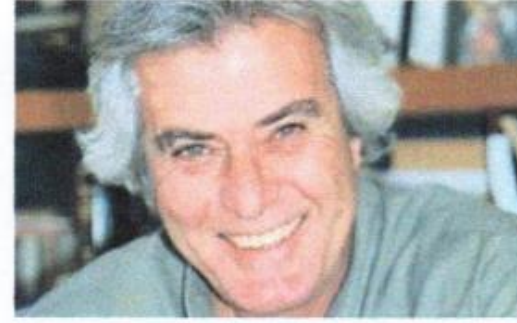
**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

8. Ulusal ve uluslararası alanda sınıflama ile ilgili konferans, seminer ve meslek içi eğitimlerin düzenlenmesi konuya olan yetkinliği artıracaktır. Alanda yapılan yanlışlıkların düzeltilmesi maksadıyla yapılan bu tür çok paydaşlı toplantıların kütüphanecilerin konuya duyarlılığını artıracığı gibi kütüphanecilik konusundaki standartların geliştirilmesi açısından da faydası olacaktır. Bu tür eğitimlerin bilimsel bilginin yeniden üretim merkezleri ve bilginin toplumsallaşmasında ilk basamağı oluşturan üniversite kütüphanelerinin yönetici kadrosunun da sınıflamaya olan bakışında radikal değişikliklere gidilmesi, mesleki eğitim almayan yöneticilerin konuya sadece niceliksel bakışının değişmesi açısından da önemli olacaktır.

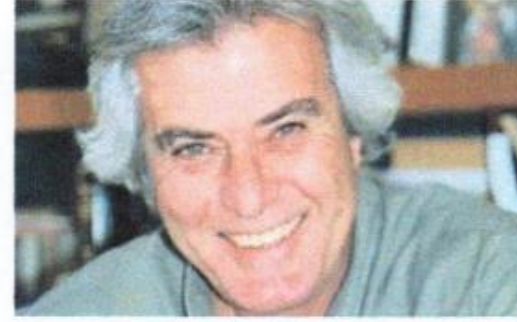
**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

8. Ulusal ve uluslararası alanda sınıflama ile ilgili konferans, seminer ve meslek içi eğitimlerin düzenlenmesi konuya olan yetkinliği artıracaktır. Alanda yapılan yanlışlıkların düzeltilmesi maksadıyla yapılan bu tür çok paydaşlı toplantıların kütüphanecilerin konuya duyarlılığını artıracığı gibi kütüphanecilik konusundaki standartların geliştirilmesi açısından da faydası olacaktır. Bu tür eğitimlerin bilimsel bilginin yeniden üretim merkezleri ve bilginin toplumsallaşmasında ilk basamağı oluşturan üniversite kütüphanelerinin yönetici kadrosunun da sınıflamaya olan bakışında radikal değişikliklere gidilmesi, mesleki eğitim almayan yöneticilerin konuya sadece niceliksel bakışının değişmesi açısından da önemli olacaktır.

**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

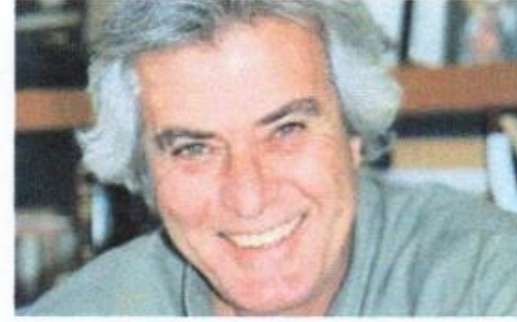

9. Yürütülecek projelerle kurumların dermeleri gözden geçirilip, yanlışlıkların tespiti bölgesel bazda da gerçekleştirilebilir. Örneğin İç Anadolu Kütüphaneleri bir araya gelerek otorite olarak belirlenen standartlara uygun hale getirebilir kayıtlarını.

NÄZİM HİKMET KÜLTÜR ve SANAT VAKFI

**Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında
Bilgiye Erişim/Kataloglama Sorunları
Sempozyumu
14-15 Eylül 2017, İstanbul**

SABRINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER